

PHÁT HUY VAI TRÒ CỦA TỔ NHÂN DÂN TỰ QUẢN TRONG ĐẢM BẢO AN NINH CHÍNH TRỊ, TRẬT TỰ AN TOÀN XÃ HỘI Ở TỈNH CÀ MAU

TS TRƯỞNG MINH LUÂN

Trường Chính trị tỉnh Cà Mau

Ngày tiếp nhận: 20/3/2025 Ngày bình duyệt: 25/5/2025 Ngày duyệt đăng: 15/6/2025

• **Tóm tắt:** Bài viết phân tích thực trạng phát huy vai trò của tổ nhân dân tự quản trong đảm bảo an ninh chính trị, trật tự an toàn xã hội trên địa bàn tỉnh Cà Mau; từ đó, đề xuất những giải pháp nhằm tiếp tục phát huy hơn nữa vai trò của mô hình này góp phần tích cực vào phát triển kinh tế - xã hội ở các khu dân cư tỉnh Cà Mau thời gian tới.

• **Từ khóa:** Tổ nhân dân tự quản, an ninh chính trị, trật tự an toàn xã hội, tỉnh Cà Mau

1. Vai trò của tổ nhân dân tự quản trong đảm bảo an ninh chính trị, trật tự an toàn xã hội

Cà Mau có diện tích tự nhiên 5.275km², với 09 đơn vị hành chính cấp huyện (08 huyện, 01 thành phố), 100 đơn vị cấp xã (82 xã, 09 phường, 09 thị trấn) và 883 ấp, khóm, dân số là 1.210.843 người¹, với tổng số 339.645 hộ, trong đó có 12.154 hộ dân tộc thiểu số (dân tộc Khmer 9.699 hộ, dân tộc Hoa 2.234 hộ, dân tộc thiểu số khác 221 hộ)². Với ba mặt giáp biển, Cà Mau là địa bàn trọng điểm về quốc phòng, an ninh của vùng đồng bằng sông Cửu Long. Thực hiện chủ trương của Đảng, Nhà nước về mở rộng các hình thức tự quản để nhân dân tự bàn bạc, thực hiện những công việc mang tính xã hội và bảo vệ an ninh quốc gia, giữ gìn trật tự, an toàn xã hội, tỉnh Cà Mau đã thành lập mô hình tổ nhân dân tự quản³.

Tổ nhân dân tự quản là hình thức tổ chức tự quản cộng đồng của người dân ở địa bàn dân cư, được thành lập theo cụm dân cư, mỗi tổ gồm một số hộ gia đình (không quá 20 hộ) sống gần nhau và được bố trí linh hoạt tùy theo đặc điểm địa bàn, dân cư. Tổ có chức năng giám sát, phát hiện và ngăn chặn các hành vi vi phạm pháp luật, bảo vệ tài sản; giải quyết các tranh chấp nhỏ trong khu dân cư, tránh phát sinh các vấn đề phức tạp; tham gia tuyên truyền, vận động người dân chấp hành đúng pháp luật, không vi phạm các tệ nạn xã hội; xây dựng cộng đồng dân cư đoàn kết, gia đình văn hóa, đời sống văn minh, hỗ trợ, giúp đỡ nhau trong cuộc sống... Điều hành tổ là tổ trưởng và tổ phó. Họ là người có uy tín, nhiệt tình và trách nhiệm được bầu chọn, công nhận và hoạt động theo quy định.

Là một mô hình tự quản tại cộng đồng dân cư, tổ nhân dân tự quản có vai trò:

Thứ nhất, tham gia, hỗ trợ chính quyền và lực lượng công an trong việc ngăn chặn kịp thời các nguy cơ gây mất an ninh trật tự; hỗ trợ công an xã, phường, thị trấn, lực lượng an ninh cơ sở trong việc nắm bắt tình hình, trao đổi thông tin và đề xuất các biện pháp đảm bảo an ninh trật tự; giúp phát hiện sớm các vấn đề tiềm ẩn phức tạp trong cộng đồng dân cư.

Thứ hai, là cầu nối để người dân phản ánh nguyện vọng, giúp chính quyền triển khai hiệu quả các biện pháp đảm bảo an ninh trật tự ở địa phương và công tác phòng, chống thiên tai, dịch bệnh; tuyên truyền, nhắc nhở người dân phòng, chống trộm cắp, ma túy, cờ bạc...; vận động các hộ gia đình cùng tham gia giữ gìn an ninh trật tự, góp phần tạo nên một “thế trận an ninh nhân dân” vững chắc ở cơ sở.

Thứ ba, thực hiện tự quản và hòa giải mâu thuẫn ngay từ nội bộ nhân dân; hỗ trợ chính quyền giải quyết các tranh chấp, mâu thuẫn nhỏ trong nhân dân, giúp duy trì sự ổn định và hòa thuận tại địa phương; tham gia phổ biến đường lối, chủ trương của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước, nâng cao nhận thức cho người dân về phòng, chống thông tin lừa đảo, xấu độc...

2. Thực trạng phát huy vai trò của tổ nhân dân tự quản trong đảm bảo an ninh chính trị, trật tự an toàn xã hội ở tỉnh Cà Mau

2.1. Thành tựu đạt được

Thứ nhất, công tác xây dựng, thành lập tổ chức tổ nhân dân tự quản được triển khai kịp thời

Thực hiện chủ trương của Đảng, Nhà nước về thành lập các mô hình tự quản, năm 2001 tỉnh Cà Mau đã ban hành Quyết định số 21/2001/QĐ-UBND, chỉ đạo các cấp, các ngành triển khai thành lập tổ nhân dân tự quản về an ninh chính trị và trật tự an toàn

xã hội. Qua 17 năm thực hiện Quyết định này, tỉnh Cà Mau đã đạt được nhiều kết quả tích cực trong công tác đảm bảo an ninh trật tự. Trên cơ sở Nghị định số 06/2014/NĐ-CP ngày 21/01/2014 của Chính phủ về *biện pháp vận động quần chúng bảo vệ an ninh quốc gia, giữ gìn trật tự, an toàn xã hội*, năm 2018 tỉnh Cà Mau tiếp tục ban hành Quyết định số 26/2018/QĐ-UBND đẩy mạnh triển khai thành lập mô hình này.

Giai đoạn đầu của quá trình thành lập tổ nhân dân tự quản gặp rất nhiều khó khăn, bởi người dân chưa hiểu được mô hình này hoạt động như thế nào, có chức năng gì, họ có quyền lợi gì khi tham gia tổ này... Một số địa phương chưa chọn được nhân sự tổ trưởng, tổ phó do người dân sợ ảnh hưởng đến công việc, sinh hoạt gia đình... Tuy nhiên, sau khi được tuyên truyền, hướng dẫn phần lớn tổ trưởng, tổ phó đồng tình ủng hộ. Hiện tại, Cà Mau có 13.876 tổ nhân dân tự quản, với 13.815 tổ trưởng, 10.867 tổ phó. Trong đó, có 302 người dân tộc thiểu số là tổ trưởng, tổ phó, chiếm tỷ lệ 1,22%⁴. Đa số tổ nhân dân tự quản sau khi được thành lập đều hoạt động hiệu quả. Qua đánh giá chất lượng, có 7.824/13.876 tổ nhân dân tự quản đạt mức khá trở lên, chiếm 56,4%; có 5.483/13.876 tổ nhân dân tự quản đạt mức trung bình, chiếm 39,5%; có 569/13.876 tổ nhân dân tự quản xếp loại yếu, chiếm 4,1%⁵.

Thứ hai, tổ nhân dân tự quản đã có hoạt động thiết thực tham gia phong trào toàn dân bảo vệ an ninh Tổ quốc

Thời gian qua, được sự hướng dẫn nghiệp vụ của công an và lực lượng an ninh cơ sở, tổ nhân dân tự quản đã tham gia thực hiện khá tốt công tác đảm bảo an ninh trật tự ở địa bàn dân cư; tham gia hòa giải nhiều vụ việc mâu thuẫn giữa các hộ dân trong tổ; tập hợp, đoàn kết nhân dân xây dựng đời sống văn hóa khu dân cư, phòng, chống thiên tai, dịch bệnh, cứu hộ, cứu nạn; giáo dục các đối

tượng vi phạm pháp luật; cung cấp thông tin thực hiện công tác quản lý địa bàn....

Ở nhiều địa phương, các tổ nhân dân tự quản đã thành lập nhóm zalo kết nối các hộ gia đình để chia sẻ thông tin về an ninh trật tự, thông tin các chủ trương, chính sách của Đảng, Nhà nước, của chính quyền địa phương góp phần nâng cao ý thức tự quản, tự phòng, tự bảo vệ và tự hòa giải của người dân; tích cực hỗ trợ lực lượng công an triển khai, thực hiện các mô hình bảo vệ an ninh trật tự ở địa bàn dân cư, như mô hình *Camera an ninh, Ánh sáng an ninh, Cổng an ninh, trật tự, Xây dựng xã điển hình về phong trào toàn dân bảo vệ an ninh Tổ quốc, Tổ nhân dân tự quản kiểu mẫu, Khu dân cư an toàn, nói không với ma túy, tệ nạn xã hội...* Những năm qua, tổ nhân dân tự quản đã hỗ trợ lực lượng công an vây bắt 120 vụ, liên quan 279 đối tượng phạm tội; vận động 01 đối tượng phạm tội giết người ra đầu thú; cung cấp 4.702 thông tin có giá trị liên quan đến an ninh trật tự, giúp lực lượng công an phát hiện xử lý 2.988 vụ liên quan 5.688 đối tượng (trong đó có 03 đối tượng truy nã)⁶...

Thứ ba, tổ nhân dân tự quản đã tích cực tuyên truyền, vận động nhân dân thực hiện đường lối, chủ trương của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước

Tổ nhân dân tự quản phối hợp cùng ban công tác mặt trận ấp, khóm, lực lượng an ninh cơ sở tích cực tuyên truyền, vận động người phạm tội ra đầu thú; bảo vệ hiện trường, cấp cứu người bị nạn; phòng, chống thiên tai, hỏa hoạn, dịch bệnh; tham gia quản lý, giáo dục, giúp đỡ người chấp hành xong hình phạt tù, người từ các trường giáo dưỡng trở về địa phương sinh sống; kịp thời cung cấp thông tin khi có người lạ, nghi vấn có dấu hiệu vi phạm pháp luật đến địa phương, người nước ngoài đến địa bàn không trình

báo, người có hành vi mua bán, tàng trữ, sử dụng trái phép các chất ma túy...; tuyên truyền người dân chống khai thác hủy diệt nguồn lợi thủy sản. Triển khai thực hiện có hiệu quả phong trào toàn dân đoàn kết xây dựng đời sống văn hóa, thực hiện các thiết chế, tiêu chuẩn gia đình văn hóa, bài trừ mê tín dị đoan, các hủ tục lạc hậu, xây dựng gia đình hòa thuận, hạnh phúc, tiến bộ, tham gia các hoạt động an sinh xã hội, góp phần gìn giữ bản sắc văn hóa dân tộc.

Tổ nhân dân tự quản đã thông tin kịp thời đường lối, chủ trương của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước đến với người dân; phát huy tinh thần đoàn kết tình làng, nghĩa xóm, khuyến khích nhân dân đóng góp xây dựng Đảng, xây dựng chính quyền, quản lý xã hội, phát triển kinh tế, phát hiện tố giác, đấu tranh ngăn chặn tội phạm, tệ nạn xã hội.

Thứ tư, nhiều địa phương đã phát huy tốt vai trò của tổ trưởng, tổ phó trong quản lý và hoạt động của tổ

Tổ trưởng, tổ phó đã tích cực tham gia nắm bắt tình hình dân tộc, tôn giáo, tranh chấp, khiếu kiện, tình hình tội phạm (trộm cắp, cướp giật, tình hình hoạt động của các loại đối tượng hình sự, kinh tế, băng, nhóm tội phạm...), tệ nạn xã hội (ma túy, mại dâm, đá gà, đánh bài, làm chủ lô, đề...) các hành vi vi phạm pháp luật khác (đánh nhau, gây rối trật tự công cộng, xâm hại sức khỏe của người khác, xúc phạm danh dự nhân phẩm người khác...) để phản ánh, cung cấp thông tin cho lực lượng công an xã, phường, thị trấn. Thời gian qua, có 52.617 lượt tổ trưởng, tổ phó tổ nhân dân tự quản tham gia 32.541 cuộc tuyên truyền, vận động các hộ gia đình thực hiện chủ trương, đường lối của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước; có 3.183 lượt tổ trưởng, tổ phó tổ nhân dân tự quản tham gia 2.146 vụ hòa giải mâu thuẫn, tranh chấp phát sinh các hộ gia đình trong tổ⁷.

Từ những kết quả đạt được, đã có 39 tập thể, 258 cá nhân tổ nhân dân tự quản được các cấp khen thưởng về thành tích tiêu biểu trong tham gia phòng, chống tội phạm, tệ nạn xã hội và xây dựng phong trào toàn dân bảo vệ an ninh Tổ quốc⁸.

2.2. Những hạn chế và nguyên nhân

2.2.1. Những hạn chế

Thứ nhất, một số tổ nhân dân tự quản hoạt động chưa hiệu quả, chưa tích cực tham gia công tác phòng, chống tội phạm, tệ nạn xã hội

Còn một số tổ nhân dân tự quản hoạt động cầm chừng, hiệu quả thấp, chưa chủ động đối với công tác phòng, chống tội phạm, tệ nạn xã hội. Công tác tập hợp, tuyên truyền người dân trong tổ nâng cao ý thức tự quản, tự phòng, tự bảo vệ còn lơ là, thiếu sự gắn kết giữa các thành viên trong tổ và giữa các tổ nhân dân tự quản với nhau. Theo đánh giá của công an tỉnh, có 1.720/13.876 tổ, chiếm 12,4% hoạt động chưa hiệu quả⁹.

Công tác cung cấp thông tin về an ninh trật tự, các tệ nạn xã hội, các hành vi vi phạm pháp luật cho lực lượng công an, lực lượng an ninh cơ sở chưa được quan tâm... Ở một số địa bàn, các tổ nhân dân tự quản không kết nối chặt chẽ với nhau, dẫn đến việc chia sẻ thông tin và phối hợp trong công tác bảo vệ an ninh trật tự còn hạn chế.

Thứ hai, công tác tuyên truyền, hòa giải mâu thuẫn nội bộ giữa các hộ dân hiệu quả chưa cao

Một số tổ nhân dân tự quản chưa thể hiện hết vai trò trong quản lý địa bàn dân cư, chưa nắm vững các nguyên tắc, nội dung hoạt động và cũng chưa nắm bắt kịp thời chủ trương của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước nên đôi lúc truyền tải thông tin đến các thành viên trong tổ không kịp thời; việc tổ chức họp thành viên trong tổ để hội ý trao đổi cách thức, biện pháp tự quản, tự

phòng, tự bảo vệ tài sản thực hiện chưa đảm bảo; tham gia hòa giải thành các vụ việc mâu thuẫn, tranh chấp nội bộ giữa các hộ gia đình trong tổ chưa nhiều; từ đó, một số nơi có những dấu hiệu phức tạp về an ninh trật tự, thiếu đồng thuận, xuất hiện các vụ việc khiếu kiện kéo dài, tập trung đông người. Tỷ lệ tổ nhân dân tự quản hoạt động trung bình, yếu kém còn khá lớn (chiếm 43,6%), trong đó có 569 tổ hoạt động yếu¹⁰.

Thứ ba, công tác kiện toàn tổ chức tổ nhân dân tự quản ở một vài địa phương chưa được quan tâm đúng mức

Thời gian qua, việc xây dựng mô hình tổ nhân dân tự quản vẫn còn mang tính hình thức, có sự trùng lặp về nội dung dẫn đến việc thiếu nhất quán, như: một việc có nhiều mô hình cùng làm, một người tham gia nhiều mô hình; một mô hình do nhiều tổ chức chỉ đạo... Nhiều tổ nhân dân tự quản có trên 20 hộ gia đình, chưa tiến hành tách tổ; nhiều tổ còn khuyết tổ trưởng, tổ phó. Hiện tại còn khuyết 61 tổ trưởng và 3.009 tổ phó¹¹.

2.2.2. Nguyên nhân của hạn chế

Thứ nhất, một số cấp ủy, chính quyền địa phương, Mặt trận Tổ quốc, các đoàn thể và lực lượng công an địa phương thiếu quan tâm đến tổ chức, hoạt động của tổ nhân dân tự quản. Có nơi khoán trắng cho lực lượng công an; có nơi chính quyền can thiệp quá sâu vào công việc có tính tự quản cộng đồng, hành chính hóa việc quản lý dẫn đến tổ nhân dân tự quản chưa đảm bảo tính tự quản mà chuyển thành biện pháp thực hiện các nhiệm vụ chính trị của chính quyền.

Thứ hai, theo Quyết định số 26/2018/QĐ-UBND tổ nhân dân tự quản không quá 20 hộ gia đình, quy định này đối với nông thôn có phần chưa phù hợp do đặc thù nông thôn ở tỉnh Cà Mau hệ thống kênh rạch chằng chịt và dân cư phân bố rộng. Việc tổ chức mô hình tổ nhân dân tự quản chưa gắn

kết với đặc điểm của từng địa bàn, như địa bàn nông thôn, địa bàn đô thị, địa bàn phức tạp về quốc phòng, an ninh, địa bàn dân tộc, tôn giáo...

Thứ ba, công tác lựa chọn tổ trưởng, tổ phó ở một vài địa phương chưa đảm bảo. Không ít tổ trưởng, tổ phó tổ nhân dân tự quản chưa nắm rõ vai trò, chức năng, nhiệm vụ của tổ; còn ngại va chạm, chưa chủ động, mạnh dạn tố giác tội phạm, tệ nạn xã hội; còn tâm lý trông chờ, “lại” vào sự hỗ trợ kinh phí từ chính quyền hoặc các tổ chức.

Thứ tư, một bộ phận người dân nhận thức chưa đầy đủ về vai trò, tính chất hoạt động của tổ nhân dân tự quản; ý thức, tinh thần trách nhiệm tham gia các hoạt động chung của tổ nhân dân tự quản và phong trào toàn dân bảo vệ an ninh Tổ quốc chưa cao.

Thứ năm, công tác tập huấn, hướng dẫn nghiệp vụ về tự quản, tự phòng, tự bảo vệ, tự hòa giải chưa thực hiện. Công tác sơ kết, tổng kết về hoạt động mô hình này chưa được quan tâm đúng mức.

3. Một số giải pháp tăng cường phát huy vai trò của tổ nhân dân tự quản trong đảm bảo an ninh chính trị, trật tự an toàn xã hội ở tỉnh Cà Mau thời gian tới

Thứ nhất, nâng cao nhận thức của các cấp ủy, chính quyền, cán bộ, đảng viên và nhân dân về vị trí, vai trò của tổ nhân dân tự quản trong đảm bảo an ninh chính trị, trật tự an toàn xã hội

Mô hình tổ nhân dân tự quản được hình thành đã góp phần thực hiện tốt quyền làm chủ của nhân dân, giúp cấp ủy, chính quyền địa phương quản lý địa bàn dân cư được tốt hơn, nhưng không ít cán bộ, đảng viên và nhân dân nhận thức chưa toàn diện về vị trí, vai trò của mô hình này. Do đó, cần có sự thống nhất về nhận thức và hành động của hệ thống chính trị và nhân dân về tính tất yếu tồn tại và phát triển mô hình tổ nhân dân tự quản trong cộng đồng dân cư.

Các cấp ủy đảng tiếp tục lãnh đạo quán triệt, triển khai thực hiện các chủ trương của Đảng, Nhà nước và của tỉnh ủy, ủy ban nhân dân tỉnh về xây dựng mô hình tự quản, như Chỉ thị số 09-CT/TW, ngày 01/12/2011 của Ban Bí thư về *tăng cường sự lãnh đạo của Đảng đối với phong trào toàn dân bảo vệ an ninh Tổ quốc trong tình hình mới*, Nghị định số 06/2014/NĐ-CP ngày 21/01/2014 của Chính phủ về *biện pháp vận động quần chúng bảo vệ an ninh quốc gia, giữ gìn trật tự, an toàn xã hội*, Luật Thực hiện dân chủ ở cơ sở năm 2022, Quyết định số 26/2018/QĐ-UBND ngày 10/10/2018 của Ủy ban nhân dân tỉnh Cà Mau... để tạo sự thống nhất trong nhận thức của cán bộ, đảng viên và nhân dân về vị trí, vai trò của tổ nhân dân tự quản. Xác định rõ trách nhiệm của các cấp ủy, chính quyền, đoàn thể, cán bộ, đảng viên trong hướng dẫn và định hướng nội dung, phương thức hoạt động của tổ nhân dân tự quản; phân công cán bộ, đảng viên tham gia sinh hoạt, phụ trách các tổ nhân dân tự quản để nắm tình hình hoạt động.

Tăng cường công tác tuyên truyền, giáo dục pháp luật; sử dụng đa dạng hóa các hình thức tuyên truyền, như tọa đàm, phát thanh, truyền hình, mạng xã hội để nâng cao nhận thức của người dân. Mỗi người dân trong tổ nhân dân tự quản phải nêu cao tinh thần trách nhiệm đối với hoạt động của tổ; thường xuyên tham gia các buổi sinh hoạt chung của tổ; nâng cao ý thức, trách nhiệm sống, làm việc theo Hiến pháp và pháp luật, tích cực, tự giác tham gia phong trào toàn dân bảo vệ an ninh Tổ quốc ở địa phương.

Thứ hai, tiếp tục đổi mới nội dung, phương thức hoạt động của tổ nhân dân tự quản

Đổi mới nội dung, phương thức hoạt động của tổ nhân dân tự quản theo hướng phát huy tính tự phòng, tự quản, tự bảo vệ, tự hòa giải của người dân, khắc phục hành chính hóa. Tiếp tục tổ chức có hiệu quả phong trào toàn

dân bảo vệ an ninh Tổ quốc, phong trào xóa nhà tạm, nhà dột nát, cuộc vận động Toàn dân đoàn kết xây dựng nông thôn mới, đô thị văn minh, cuộc vận động Xây dựng gia đình 5 không, 3 sạch...

Phát huy trách nhiệm và huy động sự tham gia của người được công nhận có uy tín trong cộng đồng dân cư để giải quyết những vấn đề liên quan đến người dân trong tổ; tăng cường nắm bắt tâm tư, nguyện vọng cũng như những khó khăn của người dân trong tổ để đưa ra thảo luận, giải quyết hoặc nhờ sự hỗ trợ của các cơ quan địa phương.

Phối hợp với chính quyền, các tổ chức đoàn thể giải quyết những bức xúc, kiến nghị chính đáng của người dân; triển khai thực hiện có hiệu quả các phong trào phát triển kinh tế - xã hội, giữ gìn an ninh trật tự, bài trừ tệ nạn xã hội. Người dân trong tổ thường xuyên giữ mối liên hệ với tổ trưởng, tổ phó, công an khu vực và tổ an ninh trật tự cơ sở.

Thứ ba, hoàn thiện cơ chế và điều kiện để phát huy vai trò của tổ nhân dân tự quản trong đảm bảo an ninh chính trị, trật tự an toàn xã hội

Xác định rõ phạm vi tác động của chính quyền và các tổ chức đoàn thể ở cơ sở trong tổ chức, hoạt động của mô hình này theo hướng: chính quyền và các tổ chức đoàn thể khuyến khích, hỗ trợ, giúp đỡ, chứ không phải là hoạt động quản lý, chỉ đạo, giao việc... Chính quyền, các đoàn thể có vai trò theo dõi, giám sát hoạt động; hướng dẫn và hỗ trợ kỹ năng, nghiệp vụ đảm bảo tổ được hoạt động đúng với tính chất tự quản. Không “hành chính hóa” việc quản lý mô hình này; phải thực sự để tổ nhân dân tự quản là nhân tố kết nối cộng đồng do chính người dân điều hành, người dân cùng trao đổi và tìm phương thức giải quyết trong khả năng của mình. Trong định hướng hoạt động

tổ nhân dân tự quản cần thống nhất quan điểm: *việc gì của dân và dân làm được hãy trao quyền để dân quyết định, dân thực hiện, dân tự quản.*

Ban Thường vụ Tỉnh ủy quan tâm và chỉ đạo của cấp ủy, chính quyền, các tổ chức đoàn thể trong tỉnh tổ chức có hiệu quả hoạt động tổ nhân dân tự quản vì lợi ích của người dân; chỉ đạo cán bộ, đảng viên phải có trách nhiệm, nghĩa vụ tham gia các hoạt động của tổ nhân dân tự quản nơi cán bộ, đảng viên cư trú. Ủy ban nhân dân tỉnh xem xét sửa đổi, bổ sung Quyết định số 26/2018/QĐ-UBND nhằm khắc phục những bất cập trong quá trình tổ chức hoạt động mô hình tổ nhân dân tự quản.

Tiếp tục thực hiện có hiệu quả *Luật Thực hiện dân chủ ở cơ sở* để dân biết, dân bàn, dân làm, dân kiểm tra, giám sát, dân thụ hưởng. Nghiên cứu các yếu tố có tính chất đặc thù từ mô hình tự quản gắn với từng địa bàn để xây dựng cơ chế đầu tư kinh phí duy trì hoạt động của tổ nhân dân tự quản. Mặt trận Tổ quốc cấp xã phối hợp với công an, trưởng ấp, xóm thường xuyên rà soát, củng cố, kiện toàn tổ trưởng, tổ phó tổ nhân dân tự quản; tập huấn kỹ năng về quản lý địa bàn, phương thức tổ chức hoạt động cho các tổ trưởng, tổ phó tổ nhân dân tự quản.

Thứ tư, phát huy vai trò, trách nhiệm của tổ trưởng, tổ phó tổ nhân dân tự quản

Tổ trưởng, tổ phó phải nêu cao tinh thần trách nhiệm trong điều hành hoạt động của tổ; thường xuyên quan tâm, động viên, chia sẻ những khó khăn đối với hộ gia đình trong tổ nhằm tạo sự gắn kết các thành viên. Tổ trưởng, tổ phó phải làm tốt công tác tuyên truyền để người dân hiểu đúng về tổ nhân dân tự quản; đa dạng hóa phương thức và nội dung sinh hoạt của tổ trên cơ sở hướng dẫn của chính quyền, đoàn thể và nhu cầu thiết yếu của người dân.

Tổ trưởng, tổ phó phải giữ mối liên hệ với ban công tác mặt trận và công an khu vực, tổ an ninh trật tự cơ sở để giải quyết kịp thời những vấn đề “nóng”, không để xảy ra tình trạng mất an ninh trật tự trên địa bàn. Đặc biệt, là địa bàn dân tộc, tôn giáo, địa bàn trọng điểm về quốc phòng, an ninh.

Tăng cường kết nối các hộ gia đình trong tổ thông qua sử dụng mạng xã hội, nhất là nhóm zalo để chia sẻ các thông tin về an ninh trật tự, phòng chống tội phạm, tệ nạn xã hội.

Thứ năm, tăng cường sự lãnh đạo, hướng dẫn của cấp ủy, chính quyền, đoàn thể và công an đối với hoạt động của tổ nhân dân tự quản

Các cấp ủy đảng tiếp tục lãnh đạo “xây dựng, hoàn thiện mô hình tự quản ở cộng đồng dân cư thôn, tổ dân phố dưới sự chủ trì của Mặt trận Tổ quốc và đảm bảo sự lãnh đạo của cấp ủy đảng, sự quản lý của chính quyền”¹²; chỉ đạo chính quyền, công an, Mặt trận Tổ quốc xây dựng bộ tiêu chí về tổ chức và hoạt động tổ nhân dân tự quản trong đảm bảo an ninh chính trị, trật tự an toàn xã hội; giới thiệu cách làm hay, sáng tạo của tổ nhân dân tự quản ở các địa phương khác để cộng đồng dân cư có thể tham khảo, học tập; kịp thời biểu dương, khen thưởng đối với các tổ nhân dân tự quản có những đóng góp cho lợi ích chung của cộng đồng.

Công an các cấp tiếp tục tham mưu cấp ủy, chính quyền nâng cao chất lượng, hiệu quả phong trào toàn dân bảo vệ an ninh Tổ quốc; hướng dẫn tổ nhân dân tự quản trong việc giữ gìn an ninh, trật tự ở địa bàn cơ sở; cung cấp thông tin tình hình các loại tội phạm, tệ nạn xã hội, âm mưu, thủ đoạn của các thế lực phản động đến người dân nắm, cảnh giác, phòng ngừa. Cử công an viên phụ trách địa bàn, thành viên tổ an ninh trật tự cơ sở tham dự sinh hoạt định kỳ của tổ để nắm tình hình, những ý kiến phản ánh của người dân.

Quan tâm củng cố, nâng cao chất lượng hoạt động đối với các tổ nhân dân tự quản còn yếu, kém. Hằng năm, gắn ngày hội toàn dân bảo vệ an ninh Tổ quốc với ngày hội đại đoàn kết toàn dân tộc để kịp thời khen thưởng những cá nhân, tập thể có thành tích nhằm động viên, khích lệ phong trào ngày càng phát triển.

Định kỳ tổ chức sơ kết, tổng kết đánh giá hiệu quả hoạt động của mô hình tự quản ở cộng đồng dân cư, khắc phục những chông chéo trong hoạt động từ đó xây dựng và xác lập những mô hình tự quản phù hợp với điều kiện ở địa phương, và nhu cầu của người dân.

Tổ nhân dân tự quản là hình thức tự quản cộng đồng của nhân dân có vai trò quan trọng đối với đời sống chính trị ở cơ sở. Trước yêu cầu, nhiệm vụ phát triển của tỉnh, các tổ nhân dân tự quản cần phải tiếp tục nâng cao hơn nữa chất lượng, hiệu quả hoạt động, góp phần tích cực trong công tác giữ gìn an ninh trật tự, xây dựng đời sống văn hóa. ■

¹ Trang Thông tin dân số (Dữ liệu từ Liên hợp quốc và Cục Thống kê): *Dân số Cà Mau*, <https://danso.info/dan-so-ca-mau/>, truy cập ngày 04/02/2024.

² Ủy ban nhân dân tỉnh Cà Mau: *Văn kiện Đại hội đại biểu các dân tộc thiểu số tỉnh Cà Mau lần thứ IV năm 2024*, tr. 1.

³ Ủy ban nhân dân tỉnh Cà Mau: *Quyết định số 21/2001/QĐ-UB ngày 01/8/2001 về việc ban hành quy định tạm thời về tổ chức và hoạt động của Tổ nhân dân tự quản về an ninh chính trị và trật tự an toàn xã hội. Quyết định số 26/2018/QĐ-UBND ngày 10/10/2018 quy định về tổ chức và hoạt động của Tổ nhân dân tự quản trên địa bàn tỉnh Cà Mau, thay thế Quyết định số 21/2001/QĐ-UB.*

^{4, 5, 9, 10, 11} Công an tỉnh Cà Mau: *Báo cáo số 1313/BC-CAT-PV01 ngày 18/11/2024 về kết quả công tác xây dựng phong trào toàn dân bảo vệ an ninh Tổ quốc năm 2024; phương hướng công tác trọng tâm năm 2025.*

^{6, 7, 8} Công an tỉnh Cà Mau: *Báo cáo số 1494/BC-CAT-PTM ngày 31/12/2023 về kết quả 05 năm triển khai thực hiện Quyết định số 26/2018/QĐ-UBND ngày 10/10/2018 về Tổ nhân dân tự quản.*

¹² Đảng Cộng sản Việt Nam: *Văn kiện Hội nghị lần thứ sáu Ban Chấp hành Trung ương khóa XII, Văn phòng Trung ương Đảng, Hà Nội, 2017, tr.63.*